

Т. С. Андрійчук
студентка фінансово-економічного факультету, V курс
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

Н.к. О. О. Ляхова
к. е. н, доцент кафедри інвестиційної діяльності
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОГО ПРОЕКТНОГО ФІНАНСУВАННЯ В УКРАЇНІ

Сучасний стан розвитку банківської системи України характеризується наявністю великої кількості кредитних установ, що призводить до загострення конкуренції між ними. У зв'язку з цим для кожного банку виникає необхідність пошуку шляхів підвищення власної конкурентоспроможності, що призводить до розширення асортименту банківських продуктів та послуг. Таким відносно новим банківським продуктом на вітчизняному ринку можна назвати проектне фінансування, яке в розвинених країнах вважається успішним інструментом довгострокового залучення коштів для фінансування великих інвестиційних проектів.

Що стосується нашої країни, то така перспективна форма фінансування інвестиційних проектів поки що використовується мало. Більш широке застосування банківського проектного фінансування сприятиме активізації інвестиційної діяльності та дозволить розширити її масштаби. Саме тому питання щодо проблем, які стримують розвиток банківського проектного фінансування у вітчизняній практиці залишаються актуальними. Дослідженням теоретичних та практичних аспектів розвитку проектного фінансування на ринку банківських послуг України приділяли значну увагу як зарубіжні, так і вітчизняні вчені серед яких: А. А. Пересада, О. О. Ляхова, Т. П. Куриленко, О.Вовчак, Т. В. Майорова, , В. В. Жуков, Г. О. Бардиш. В той же час, високо

оцінюючи наукові здобутки та накопичений досвід з даної проблематики, виникає потреба в подальшому дослідженні проблем та перспектив розвитку банківського проектного фінансування з метою більш широкого його застосування в Україні.

Вчені виділяють низку проблем, які стримують розвиток банківського проектного фінансування в Україні. Однією з таких є несприятливий інвестиційний клімат, що є перешкодою для залучення капіталу. Можливим варіантом подолання цієї проблеми може бути втручання держави, яка б забезпечила надання гарантій щодо страхування проектних ризиків [2, с. 123].

Враховуючи той факт, що проектне фінансування є трудомісткою та ризиковою послугою, яка потребує значних фінансових вкладень та досвідчених фахівців в цій сфері, то надавати її можуть банки з потужним ресурсним потенціалом. Це мають бути банки зі значною часткою іноземного капіталу, такі, що мають можливість виходу на зовнішній ринок для здійснення запозичень, а також філії іноземних банків, які одержують довгострокове рефінансування від материнських структур. Серед вітчизняних банків, які пропонують в переліку своїх послуг проектне фінансування можна виділити Укрексімбанк, Райффайзен Банк Аваль, ОТП Банк, Укрсоцбанк, УкрСиббанк [2, с. 122].

У світовій практиці часто спостерігається створення банківських консорціумів або синдикатів для фінансування крупних, зокрема інфраструктурних проектів, в той час як в Україні банки рідко застосовують такі об'єднання. Це пояснюється низьким рівнем довіри між банками та небажанням розкривати конкурентам інформацію про відносини з клієнтами. Створення банківських консорціумів дозволяє розподілити проектні ризики та уникнути недофінансування проекту у разі проблем з ліквідністю кредитора.

Відсутність у вітчизняних банків досвіду з упровадження проектного фінансування призводить до того, що вони дуже часто не розуміють його сутності і ототожнюють з кредитуванням. В результаті цього, банки оцінюють не прибутковість проекту, що фінансується, а поточну діяльність позичальника.

Для подолання цієї проблеми необхідно залучати досвідчених фахівців, впроваджувати в банках окремі департаменти, які б спеціалізувались на проектному фінансуванні.

Дослідження специфіки використання проектного фінансування у банківській практиці в Україні свідчать про застосування класичної схеми проектного фінансування. Нечисленні схеми, які були використані вітчизняними підприємствами спільно з банківськими установами передбачають повний регрес на позичальника, що наближує їх до схем звичайного довгострокового банківського кредитування. Обмежений регрес на позичальника зустрічається лише у виняткових випадках.

Таким чином, можна зробити висновок про наявність тенденцій до подальшого розвитку, оскільки окремі банки вже пропонують його як свій продукт. Великі банки мають можливості довгострокового кредитування інвестиційних проектів, однак на термін не більше 7 років. В сучасних умовах розвитку української економіки це є позитивним явищем, враховуючи підвищені ризики, притаманні проектному фінансуванню [1, с. 95].

В той же час можливість вивчення світового досвіду впровадження банківського проектного фінансування та застосування його схем з урахуванням вітчизняної специфіки дозволить уникнути багатьох помилок. Широке застосування банківського проектного фінансування сприятиме реалізації важливих та значимих для розвитку економіки проектів.

Список літератури:

1. Хрупович С. Є. Розвиток проектного фінансування як банківського продукту в Україні / Світлана Євгенівна Хрупович // Галицький економічний вісник, — Т.: ТНТУ, 2016 – Том 50. – № 1. – С. 92-98.

2. Юнко О.М. Банківське проектне фінансування в Україні: проблеми, реалії і перспективи розвитку / О.М. Юнко // Вісник університету банківської справи Національного банку України. – 2014. – Вип. 1(19). – С. 121-125